

Udmøntning i praksis Den danske RDA-profil

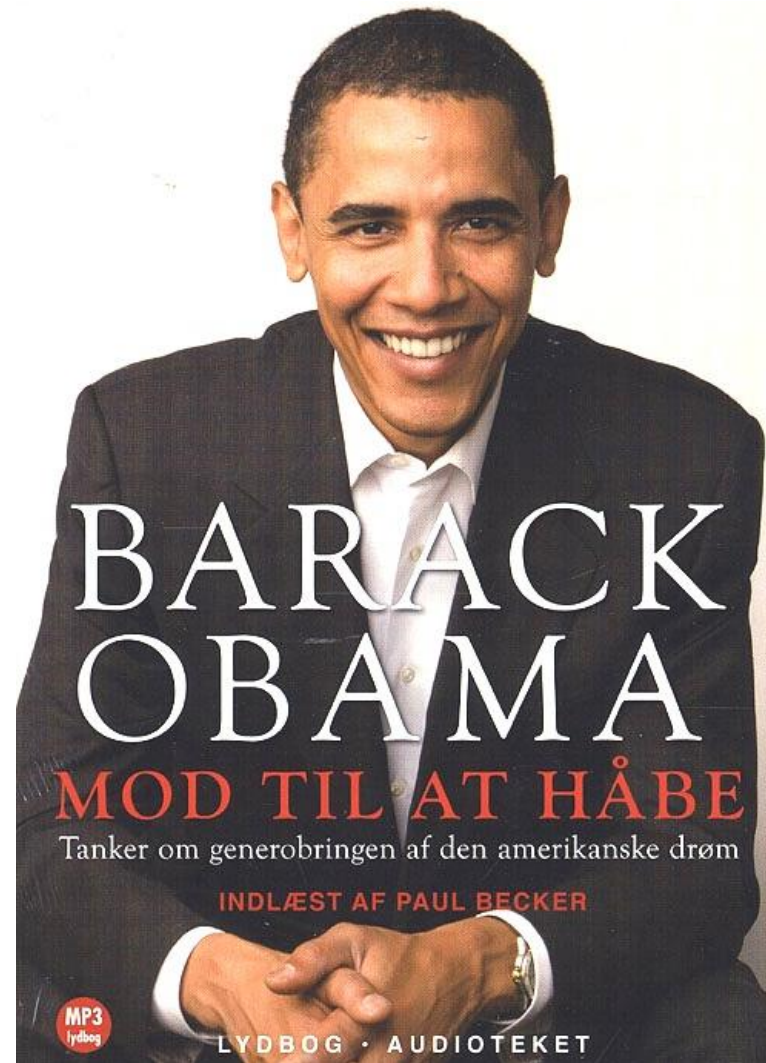

v. Hanne Hørl Hansen, DBC og redaktør af profilen

Hvordan bliver det at katalogisere med RDA?

Eksempel:

*Jeg har følgende lydbog
der skal katalogiseres:*

Focus flyttes fra format til indhold: Tænk "FRBR'sk"! (snart **IFLA-Library Reference Model**) – katalogiser med byggeklodser

- Hvilket værk indeholder lydbogen? ... og har nogen oprettet en autoritetspost herpå? (originalen: The audacity of hope) STOR ÆNDRING – foretrukken værktitel obligatorisk.
- Hvem er ophav til værket? ... og har nogen oprettet en autoritetspost herpå?
- Hvilket udtryk af værket skal jeg beskrive – er det fx originaludgaven eller en oversættelse jeg sidder med? ... og har nogen oprettet en autoritetspost herpå?
- Er der ophav til det aktuelle udtryk, der bør beskrives – fx en indlæser? ... og har nogen oprettet en autoritetspost herpå?
- Hvilken manifestation er det jeg skal beskrive – fx en cd eller onlineversionen?

Undervejs: Relater entiteterne til hinanden – Obama er ophav til værket, der er tale om et dansk udtryk af værket etc.

RDA's fokus og opbygning

Fremfor en samlet isoleret beskrivelse af det aktuelle materiale fokuserer RDA på beskrivelse af og relationer mellem entiteter.

Attributes

Section 1 covers the attributes of manifestations and items that are most commonly used to identify a resource (chapter [2 RDA](#)), to select a resource appropriate to the user's requirements with respect to format and encoding (chapter [3 RDA](#)), and to obtain a resource (chapter [4 RDA](#)).

Section 2 covers the attributes of works and expressions that are most commonly used to identify a work or expression (chapter [6 RDA](#)), and to select a work or expression appropriate to the user's requirements with respect to content (chapter [7 RDA](#)).

Section 3 covers the attributes of persons (chapter [9 RDA](#)), families (chapter [10 RDA](#)), and corporate bodies (chapter [11 RDA](#)) that are most commonly used to identify those entities.

Section 4 covers the attributes of concepts (chapter [13 RDA*21](#)), objects (chapter [14 RDA*21](#)), events (chapter [15 RDA*21](#)), and places (chapter [16 RDA](#)) that are most commonly used to identify those entities.

Relationships

Section 5 covers the primary relationships between a work, expression, manifestation, and item (chapter [17 RDA](#)).

Section 6 covers the relationships that are used to find works (chapter [19 RDA](#)), expressions (chapter [20 RDA](#)), manifestations (chapter [21 RDA](#)), and items (chapter [22 RDA](#)) associated with a particular agent.

Section 7 covers the relationships that are used to find works on a particular subject (chapter [23 RDA](#)).

Section 8 covers the relationships that are used to find related works (chapter [25 RDA](#)), related expressions (chapter [26 RDA](#)), related manifestations (chapter [27 RDA](#)), and related items (chapter [28 RDA](#)).

Section 9 covers the relationships that are used to find related persons (chapter [30 RDA](#)), related families (chapter [31 RDA](#)), and related corporate bodies (chapter [32 RDA](#)).

Section 10 covers the relationships that are used to find related concepts (chapter [34 RDA*21](#)), objects (chapter [35 RDA*21](#)), events (chapter [36 RDA*21](#)), and places (chapter [37* RDA](#)).

Hvad er den danske profil så?

RDA: Engelsk originaltekst, der IKKE oversættes til dansk.

Profilen er danske præciseringer, afvigelser mv. der knytter sig til den engelske originaltekst, suppleret af oversat vokabular

2.4.1.5 Statement Naming More Than One Agent

Record a statement of responsibility naming more than one agent as a single statement whether those agents perform the same function or different functions.

EXAMPLE

edited by P.C. Wason and P.N. Johnson-Laird

compiled from the best authorities of both languages by Professors De Lolme and Wallace, and Henry Bridgeman

prepared for the Ethical Union by Mass-Observation

Jane Austen and another lady

developed by Dale Kahn with Laurie Fenster

Duke Ellington and his orchestra

compiled and edited by Richard L. Coulton with the assistance of voluntary aid

L.H. Booth, P. Fisher, V. Heppelthwaite, and C.T. Eason

Ellen Goodman, Patricia O'Brien

Andrea Neumann/Burkhard Beins

Optional Omission LC PCC PS NLAPS BLPS MLA D-A-CH SKL LAC/BAC-BAnQ KBSP

If a single statement of responsibility names more than three agents performing the same function (or with the same degree of responsibility), omit any but the first of each group of such agents. Indicate the omission by summarizing what has been omitted in the language and script preferred by the agency preparing the description. Indicate that the summary was taken from a source outside the manifestation itself (see 2.2.4 RDA).

EXAMPLE

Roger Colbourne [and six others]

Source of information reads: Roger Colbourne, Suzanne Bassett, Tony Billing, Helen McCormick, John McLennan, Andrew Nelson and Hugh Robertson

by Raymond Queneau, Jacques Jouet [and 4 others]

Source of information reads: by Raymond Queneau, Italo Calvino, Paul Fournel, Jacques Jouet, Claude Berge & Harry Mathews

... eksempel på profil

KB SP för 2.4.1.5 RDA

VALFRI UTESLUTNING

Librispraxis: Katalogisatören avgör om den valfria uteslutningen ska tillämpas.

... og tilsvarende fra manuskriptet til den danske profil:

Dansk profil – 2.4.1.5.

Statement Naming More Than One Person, Etc.

Den valgfrie regel om forkortelse af en ophavsangivelse, der nævner mere end tre personer, familier eller korporationer følges normalt. Dansk terminologi er i den forbindelse altid [*og <antal> andre.*], - fx [*og 4 andre*].

Hvem laver den danske profil?

Udkast til profilen er udarbejdet af redaktøren (suppleret af to fagredaktører for periodika og kartografi)

Udkastet er efterfølgende diskuteret, bearbejdet, modificeret og godkendt af en bredt sammensat arbejdsgruppe under BIR

BIR vil i september formodentlig endeligt vedtage den danske profil og indstille den til Slots- og Kulturstyrelsen som den danske profil til RDA.

Ånden i den danske beslutning om overgang til RDA

- En vilje til at følge RDA uanset om det betyder praksisændringer. Hvis vi vælger at afvige, skal der være økonomiske eller faglige begrundelser herfor.
- Alt, der er katalogiseret korrekt efter RDA, er gangbart i DK (genbrugshensynet), - også selvom den danske profil fx. anviser anden terminologi eller en afvigelse.

Hvad er med?

- **Der er ikke profil til alt.** Mindre brugte eller ikke relevante kapitler og afsnit er udeladt.
Hvis man mangler det, bruges RDA som det er.
Fx er profil til kapitlet om udformning af familienavne bortprioriteret og regler for katalogisering af retsmaterialer er udeladt.
- **Danske præciseringer.** Profilen tager afsæt i det nuværende katalogiseringsniveau i nationalbibliografien og folkebibliotekernes bibliotekskatalogisering – men i en RDA-moderniseret form.
(Formuleringer som fx *normalt gengives* – men også tilskyndelser til at medtage nye typer af oplysninger, fx forfatteres nationalitet).

Hvad er med?

- **Dansk terminologi.** Alle lister og udtryk, der skal bruges i katalogisering, er der i profilen angivet danske ord for (fx liste med materialebetegnelser, enkelte ord: *sider* fremfor *pages* etc.)
- **Afvielser.**
Hvad der vil være stor udvidelse, uden at det kan forsvares som forbedring for brugerne, er der lavet afvielser på.
Fx et det pt. foreslået, at vi IKKE går tilbage til korporationskatalogisering, som RDA har videreført fra AACR.
Hvad der ville være upraktisk i en dansk kontekst, er der også afvielser til. Fx at bibeholde gamle forlagsnavne på flerbindsværker, der fortsat udkommer.
- **Ekstra større vejledninger.**
Fx. på hvilke typer ophav bør jeg lave autoriseret søgeindgang.

MEN: ALT HVAD DER ER KORREKT RDA ER TILLADT!

Profilen er IKKE en lærebog eller en pædagogisk indføring i
RDA

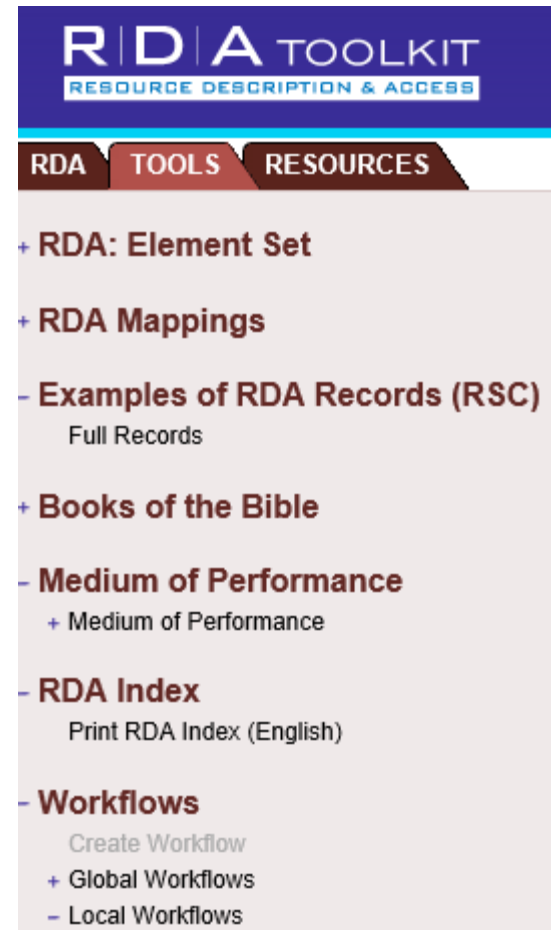
... det skal der undervisning og særlige vejledninger til, ligesom
der er udkommet adskillige bøger om katalogisering efter RDA.

På grænsen til profilen ...

Eksempelvis

- Regler for opstilling?
- Overgangsvejledninger fx mht. udveksling af gamle og nye poster

Planlægges evt. lagt som værktøj
i RDA

Efterfølgende vedligeholdelse

RDA er hidtil blevet rettet minimum 1 gang årligt (- og mens vi har lavet profilen, er der også rettet i RDA).

Sådanne rettelser vil kræve løbende kontrol og vedligeholdelse af profil i dansk regi.

**KEEP
CALM**

USE

**CATALOGUER
JUDGEMENT**